

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

de heer Jean Bruggeman

tegen

Het Laatste Nieuws en de heer Bart Pierreux, journalist

Met een brief van 12 juni 2003 dient de heer Jean Bruggeman klacht in naar aanleiding van het optreden van journalist Bart Pierreux van Het Laatste Nieuws op 8 februari 2003 en de dag erna, naar aanleiding van het tragische overlijden van het zoontje van klager. Na ontvangst van de klacht heeft de ombudsman van de Raad voor de Journalistiek contact opgenomen met de journalist en met de hoofdredacteur. Hij heeft hen de inhoud van de klachtbrief meegedeeld en gevraagd of er een minnelijke regeling mogelijk is. Het Laatste Nieuws heeft een uitvoerig antwoord bezorgd aan de ombudsman. De krant betoogt dat haar journalist geen fout heeft gemaakt, maar dat hij wel bereid is om het geschil minnelijk te regelen. Op 27 augustus 2003 heeft op voorstel van de ombudsman een ontmoeting plaatsgevonden tussen klager en de journalist, die vergezeld was van Raymond De Craecker, hoofd redactiebeheer van de krant. Na de bijeenkomst heeft klager met een brief van 3 september 2003 laten weten dat hij zijn klacht handhaaft en zijn argumenten hiervoor uiteengezet. Hierop heeft het hoofd redactiebeheer geantwoord in een brief van 15 september 2003, waarop klager nog een repliek heeft bezorgd met een brief van 3 oktober 2003. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 22 oktober 2003. De klager is in persoon verschenen. Samen met hem verschenen ook zijn zuster, Christine Bruggeman, en mevrouw Inge Mertens van de dienst slachtofferhulp in Brussel. De journalist is eveneens persoonlijk verschenen samen met de heer Raymond De Craecker, hoofd redactiebeheer. Beide partijen hebben mondeling en uitvoerig hun visie op de zaak toegelicht.

DE FEITEN

Op 8 februari 2003 in de voormiddag is het tweejarige zoontje van klager in tragische omstandigheden overleden in de ouderlijke woning. De gebeurtenissen zijn de daaropvolgende dagen in verschillende kranten weergegeven, ook in Het Laatste Nieuws. In de editie van 10 februari 2003 is een artikel van Bart Pierreux opgenomen, waarin de feiten worden weergegeven samen met de reactie van een aantal buurtbewoners. De journalist heeft de avond van de feiten en de dag erna verschillende keren, vooral telefonisch, contact opgenomen met familieleden van klager, met de bedoeling om aan hen een reactie te vragen en om een foto van het overleden kind te verkrijgen. Maar de gecontacteerde familieleden zijn daar niet op willen ingaan.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

In zijn klachtbrief, zijn daaropvolgende brieven en in zijn uiteenzetting betoogt klager dat het hem niet zozeer te doen is om de inhoud van het artikel dat over de zaak is verschenen, maar wel over de manier waarop de heer Pierreux is opgetreden voordat het artikel is verschenen. Klager vindt weliswaar dat er in het artikel een aantal onnauwkeurigheden staan, maar wil zijn klacht beperken tot de methode van nieuwsgaring van de journalist.

Volgens klager heeft de journalist op de avond van de feiten naar zijn ouders gebeld om inlichtingen te verkrijgen. De schoonbroer van klager heeft de telefoon opgenomen en meegedeeld dat de familie geen contact wou met de pers. Nog dezelfde avond heeft de journalist telefonisch contact opgenomen met een bejaarde tante van klager, die nog niet op de hoogte was van het drama. De dag erop heeft de journalist zich persoonlijk aangeboden bij de ouders en vroeg hij aan de zuster van klager, die de deur opendeed, een foto. Opnieuw werd meegedeeld dat men de pers niet te woord wou staan. Enkele uren later heeft de journalist getelefoneerd naar de zuster en de schoonbroer van klager, waar hij hetzelfde te horen kreeg. Klager betoogt dat de journalist door zijn aandringen op 8 en 9 februari 2003 een inbreuk heeft gepleegd op het privé-leven van zijn gezin en dat hij een gebrek aan respect heeft getoond tegenover mensen die het overlijden van het zoontje van klager aan het verwerken waren.

In hun schriftelijke reactie en hun mondelinge uiteenzetting betogen de journalist en het hoofd redactiebeheer van de krant dat zij begrip hebben voor het leed van klager en zijn familie. Toch is het de taak van de pers om ook over dramatische gebeurtenissen waarheidsgetrouw te berichten. Een journalist mag daarbij niet enkel afgaan op de beperkte mededelingen die daarover door officiële instanties worden verstrekt. Hij moet ook zelf de nodige informatie verzamelen. De beste bron daarvoor zijn meestal de rechtstreeks betrokkenen. In veel gevallen zijn die trouwens graag bereid om de pers te woord te staan. Het klopt dat de heer Pierreux in de avond van 8 februari en de dag erop een aantal familieleden van klager heeft gecontacteerd en dat hem is meegedeeld dat de familie geen contact wou met de pers. Maar het is niet altijd mogelijk om in te schatten of degene die een dergelijke mededeling namens de hele familie spreekt. Bovendien is de heer Pierreux steeds tactvol opgetreden. Hij heeft zich zeker niet opdringerig opgesteld. In het artikel wordt, op basis van getuigenissen van buurtbewoners, bovendien een positief beeld geschetst van klager en zijn gezin

BESLISSING

Het recht van Het Laatste Nieuws om te berichten over het dramatische overlijden van het zoontje van klager staat niet ter discussie. De krant betoogt daarbij terecht dat ze zich niet moet beperken tot officiële mededelingen, maar dat ze zelf aan bijkomende nieuwsgaring wil doen om haar berichtgeving zo volledig mogelijk te maken.

Toch houdt de door de journalist gebruikte methode, die erin bestaat achtereenvolgens contact te zoeken met verschillende familieleden, ernstige risico's in. Een eerste risico is dat familieleden, binnen een korte tijdspanne en dat terwijl ze een schokkende gebeurtenis aan het verwerken zijn, door dezelfde journalist herhaaldelijk opnieuw worden gestoord. Een tweede risico is dat rechtstreekse verwanten, die nog niet door de familie of door professionele hulpverleners op de hoogte konden worden gebracht van de feiten, er met een onverwacht telefoontje van een journalist over worden geïnformeerd.

In dit concrete geval heeft de journalist op onverantwoorde wijze risico's genomen en hij heeft hierdoor aan de betrokkenen ongetwijfeld bijkomend leed en extra stress berokkend. Het feit dat de journalist daarbij tactvol is tewerk gegaan, doet daar niets van af.

Artikel 5 van de Code van journalistieke beginselen¹ bepaalt dat journalisten elke ongeoorloofde inmenging in pijn en smart moeten vermijden, tenzij overwegingen in verband met de persvrijheid dit noodzakelijk maken.

De Raad voor de Journalistiek is van oordeel dat er in dit concrete geval geen overwegingen in verband met de persvrijheid waren die een herhaaldelijk contacteren van de familie

Bruggeman konden verantwoorden. Nadat hem een eerste keer was meegedeeld dat de familie geen contact wou met de pers, had de journalist in deze zaak de wil van de betrokkenen moeten respecteren. Een journalist moet in beginsel, kort na de gebeurtenissen, het leed van slachtoffers en hun omgeving respecteren en hij zal ze bijgevolg niet herhaaldelijk lastig vallen.

De klacht is gegrond.

Brussel, 11 december 2003

¹ Code van journalistieke beginselen, aangenomen door de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België (AVBB), de Belgische Vereniging van Dagbladuitgevers (BVDU) en de Nationale Federatie van Informatieweekbladen (NFIW) – sinds 1999 FEBELMA – in 1982.